

raverat. His de causis permotus Veneti exercitus imperator, ut rationem suorum consiliorum Patribus exponeret, militarique prudentia exercitum ab Mediolani oppugnatione abduxisse comprobaret, Aloysium Gonzagam Venetias misit; quem Collegium ingressum in hanc ferme sententiam loquutum fuerunt.

Nihil facilius est, optimi Patres, quam illorum, qui altissimo dignitatis gradu locati sunt, actiones, factaque carpere, & sugillare; ac precipue earum rerum, in quibus plerumque fortuna plurimum potest; quo in genere tota fere ars militaris sita est. Nihil contra difficilius, quam optimis, tutisque consiliis res maximas ita gerere, ut absque iactura, periculisque quod mente concepimus assequi possimus. Quocirca inter præclaros bellis assuetos, victoriis illustres Duces, quos ad hæc usque tempora celebris, seculorumque omnium applausu probata perduxit fama, nonnullos accepimus, dum absque cæde, ac sanguine, astu militari vincere hostem assueverant, quandoque vulgi obtrectationibus, insciorumque hominum calumniis obnoxios fuisse; quorum voces per omnem vitam contemnere solitus Urbini Dux, qui scientiam rei militaris a primis adolescentiæ initiis ad hoc usque ætatis non ex vulgi inconstantia, imperitorumque hominum iudiciis; sed rerum experimentis, acerrimis dimicationibus, oppidorum oppugnationibus egregie didicit, illius consilii rationem reddere, quo fœderatorum copias Mediolano discedere iussit, minime necessarium fore existimat; ac præsertim apud amplissimum Senatum, qui cum eum Imperatorem declarasset, quid de ipso sentiret, non obscuris argumentis patefecerat, aliisque quid de illo iudicandum esset, præscripserat. Verum cum varias ex omni parte hominum voces exaudiri, iudicia passim circumferri intelligeret, plerosque ex Senatoribus hac discessione imminutam auctoritatem, fractasque vires fœderis putare, quin me consiliorum, mentisque suæ aperiendæ causâ ad vos mitteret, facere non potuit; & se, neque metu, quem in ipsum cadere vix opinandum est, neque alia causâ ductum, quam belli recte administrandi rationes exigent, discessisse; summorum Ducum, Imperatorumque vestigia, & disciplinam sequutum, quæ certam absque sanguine, & cæde victoriam cruentis strage,
occi-

1526

Aloysii Gō-
zaga ab Vr.
binata Ve-
netias missi
Oratio.